№ 115. Piątek 20. Maja 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Grecya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Nienowice* w obwodzie przemyskim obowiązała się po wieczne czasy dla założenia szkoły trywialnej w tej wsi rozszerzyć w przeciągu roku istniejący już budynek szkolny w taki sposób, ażeby oprócz obszernej izby szkolnej mieścił w sobie także pomieszkanie nauczyciela, jako też utrzymywać ten budynek zawsze w dobrym stanie, sprawiać potrzebne porządki szkolne, dostarczać z własnych funduszów sześć sągów miękkiego drzewa na opał szkoły, a nakoniec płacić każdoczesnemu nauczycielowi i dyakowi razem w kwartalnych ratach z góry kwotę (189) sto ośmdziesiąt i dziewięć złotych wal. austr. rocznie. Również opłacać będzie gmina kominiarza; ale koszta czyszczenia szkoły ma pokrywać nauczyciel.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 11. maja 1859.

Dla założenia szkoły trywialnej w bukowińskiej włości *Strojestie*, przy której umieszczony nauczyciel ma pełnić także służbę dyaka ofiarowała tamtejsza gmina:

1. Przyrządzony już na to budynek z ogrodem, objętości 20 prasżyn, obowiązując się oraz utrzymywać go zawsze w dobrym stanie i sprawiać potrzebne porządki szkolne;

2. na opał szkoły 12 niż. austr. sągów drzewa rocznie z zapewnieniem potrzebnej przy szkole posługi; a

3. na utrzymanie nauczyciela roczną kwotę 100 złr. m. kon. z procentów swoich obligacyi pożyczki państwa z roku 1854, a za pełnienie obowiązków dyaka rocznie 41 złr. 45 kr. m. k.

Nakoniec ofiarował właściciel tej wsi Jerzy Popowicz dla polepszenia dotacyi nauczyciela 3 morgi, a Legalas Kostaki Mirza pół morga ornego gruntu.

C. k. bukowiński rząd krajowy podaje tę naśladowania godną troskliwość o poparcie oświaty między ludem z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Czerniowce 4. maja 1859.

Sprawy krajowe.

(Przyjęcie pułku Mazzuchelli w Przemyślu. — Wyszczególnienie. — Ułaskawienia. — Ochotnicy lwowscy. — Komisarz angielski do armii.)

Lwów, 16go maja. Przy sposobności pochodu 4 batalionu pieszego pułku Mazzuchelli nr. 10. z Przemyśla do Wiednia dnia 10go b. m. ugościła gmina miejska w Przemyślu z własnej ochoty wszystkich żołnierzy, z których każdy otrzymał na obiad pół funta mięsa z jarzyną, tudzież wódkę i piwo. Również korpusowi oficerów z tego pułku przygotowano w zabudowaniu kasynowym sutą wieczerzę, na którą zaproszono także miejscowe władze cywilne i wojskowe, duchowieństwo, jak niemniej innych oficerów będących w służbie czynnej i na pensyi. Nazajutrz przewieziono kosztem przemyskiej gminy miejskiej cały batalion podwodami z Przemyśla do dworca kolei żelaznej w Rzeszowie, a którą to odstawę uskuteczniono w przeciągu dwóch dni.

Jeneralna komenda krajowa podając czyn ten szczerego patryotyzmu do wiadomości wyższej instancyi, ma sobie za miły obowiązek wyrazić niniejszem pomienionej gminie miejskiej czułą podziękę za ten nowy dowód życzliwości dla wojska cesarskiego.

Wiedeń, 17. maja. Jego c. k. apostolska Mość nadać raczył najłaskawiej najwyższą uchwałą z dnia 7. maja b. r. przełożonemu magistratu w Jaśle Jakubowi Głuchowskiemu w uznaniu jego pożytecznego działania złoty krzyż zasługi.

— Z najwyższego rozporządzenia przyzwolono następującym wychodźcom wracać bezkarnie do austryackiego cesarstwa a to na ich własne żądanie wniesione w drodze ambasady: Pawłowi Almasy, Pawłowi Jambor, Antoniemu Kisz, Samuelowi Kisz, Alojzemu Pongracz z Węgier i Janowi Gettner z Morawy.

— Rada gminy we Lwowie uchwaliła jednogłośnie, uformować korpus ochotników w sile 300 ludzi. Na zaciągnięcie ich i uniformowanie wyznaczono z funduszów gminy 15 000 zł. waluty austr.

— P. Mildmay, przydzielony jako wojskowy "attaché" do poselstwa angielskiego w Wiedniu, przybył we czwartek z Londynu, a wczoraj (13go) odjechał na Tryest do Lomello, głównej kwatery fzm. hr. Gyulay'a. Towarzyszyć on będzie jako sprawozdawca rządu angielskiego c. k. armii, przysyłać ma także i wiedeńskiemu poselstwu raporta o wypadkach wojennych. P. Milmay obeznany jest dokładnie ze stosunkami wojskowemi w Austryi, gdyż 12 lat służył w c. k. armii austryackiej.

— Rezydent ministeryalny baron Leykam zjechał do Wiednia z Bruxeli.

(Z teatru wojny.)

Do *Gaz. di Venezia* piszą z Mortary pod dniem 11. b. m.: „Główną kwaterę w Vercelli przeniesiono znów do Mortary, gdy zamiar, jaki chciano osiągnąć po drugiej stronie brzegu, został już wykonany.

W nocy z dnia 10. b. m. oznajmiły austryackie pikiety, że nieprzyjaciel znajduje się w pobliżu; alarm jednak nie trwał długo, gdyż Piemontowie cofnęli się niezwłocznie. Silny korpus piemonckich wojsk wzmocniony korpusem ochotników i dwoma batalionami ruchomej gwardyi narodowej obsadził na gościńcu prowadzącym z Vercelli do Turynu, miasto Tornazza, pozycyę łatwą do obrony. W Bielly przyjęła municypalność austryackie wojska jak najlepiej, a to, jak wyraził się syndyk, głównie dla tego, że teraz nie potrzebują posyłać już do armii żadnych rezerw.

Mieszkańce w Kandyi uratowali z toni dwunastu austryackich żołnierzy, których przy budowie mostu w pobliżu Frassinetto uniosły bałwany wezbranej rzeki.

Z rapotów austryackich posterunków posuniętych aż do Voghery i Tortony okazuje się, że nieprzyjacielskie siły skoncentrowane są głównie między Tortoną a Alesandryą.

Pierwsze francuskie wojska nie zjednały sobie swem postępowaniem nadzwyczajnej przychylności u włoskiej ludności. W pobliżu Tortony ścięli żołnierze bardzo wiele drzew i wznieśli tryumfalny łuk dla Ludwika Napoleona. Angielski pułkownik Blackley przybył do głównej kwatery; spodziewa się, że będzie mógł towarzyszyć armii, wszędzie z główną kwaterą."

Podobne wiadomości ogłasza *Gaz. di Milano* z tym dodatkiem, że stan i duch armii są jak najlepsze.

Korespondent *Osserv. Triest.* donosi, że piemonccy oficerowie bardzo źle przyjmują samowolne postępowanie francuskich jenerałów względem strategicznych planów, które ułożyli jenerałowie piemonccy.

Co do podminowania mostu w pobliżu Valenzy pisze korespondent *Triester Ztg.*:

„Most w Valency wysadzono szczęśliwie w powietrze, wszystko odbyło się pod nadzorem pułkownika Rado. Nie było to wcale łatwem zadaniem, gdyż nieprzyjaciel chcąc koniecznie przeszkodzić naszym robotom rozpoczął na nas morderczy ogień z tamtej strony brzegu; nareszcie i rzeka wezbrała, zatopiła podłożone miny i zmusiła do założenia nowych min jeszcze wyżej. Z wielką tylko trudnością dostali się minery do środkowych łuków; nazajutrz rano zapalono minę za pomocą elektrycznego przyrządu i dwa łuki wysadzono w powietrze."

Ameryka.

(Wpływ francuskiej polityki.)

Do *Leipz. Ztg.* piszą z Nowego Yorku, że rząd Stanów zjednoczonych północnej Ameryki bardzo jest zniechęcony polityką Napoleona, która w Mexyku a teraz nawet i w centralnej Ameryce tak wiele daje do czynienia. Jenerał Cas mocno się zniecierpliwił dowiedziawszy się, że francuskie wojenne okręta wpłynęły na zatokę Fonseca (zachodnie wybrzeże centralnej Ameryki) i że Francuzi poczynili przygotowania zasiedlić się tam na wyspie Tyger. Francuskiemu posłowi panu Sartiges oświadczono niezwłocznie, że takie objawy francuskich zamiarów rażą tembardziej, że wydarzyły się równocześnie z przybyciem wielokrotnie pomienionego Francuza Belly do Nikaraguy. Gdy Belly znieść kazał z okrętów swoje skrzynie, w których jak podał znajdować się miały narzędzia do budowy kanału, rozpadły się niektóre i okazało się, że zawierały broń. Natychmiast posłano gońca do prezydenta republiki Nikaraguy, a ten

oświadczył, że niechce ani francuskiego protektoratu ani uzbrojonych Francuzów.

Dalej nakłonił senat, żeby nie potwierdzał traktatu zawartego z p. Belly względem budowy kanału, zatem wymazano najważniejszy punkt, według którego otrzymać miał Belly całą przestrzeń wzdłuż kanału po obu stronach na założenie kolonii. Zaczynają pojmować teraz w Nikaragwie, że całe przedsiębiorstwo pana Belly było tylko pozorem, dla nabycia politycznego wpływu w centralnej Ameryce. Belly otrzymał zlecenie, nie ukazywać się na jeziorze Nikaraguy, dopokąd nie zapłaci znacznej sumy pieniężnej, do której się zobowiązał.

Prezydent Stanów zjednoczonych postanowił niedozwolić dalszego wzrostu wpływom francuskim w centralnej Ameryce. W ogóle pisze korespondent dziennika *Leipz. Ztg.* jest w Ameryce wszystko przeciw Napoleonowi, a co do polityki Tuileryów i co do Ludwika Napoleona, wyrażają się powszechnie bardzo surowo. W Napoleonie upatrują głównego sprawcę zakłócenia europejskiego pokoju, zkąd dla handlu tak wielkie wynikłe straty, Napoleona politykę zaś, nazywają niebezpieczną grą hazardowną.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wypadki dzienne. — Doniesienia z Malty.)

Londyn, 14. maja. Królowa prezydowała wczoraj na posiedzeniu rady tajnej, przy czem złożył p. J. Lawrence, nowo-mianowany radźca tajny rotę przysięgi. Jej Mość Królowa przyjmowała niektórych ministrów, a na wieczorze wczorajszym towarzystwo złożone z 350 osób zaproszonych. Przed południem odbyła Królowa także i kapitułę orderu podwiązki. Przy tej sposobności otrzymał p. J. Lawrence wielką wstęgę orderu „Bath", a kilku innym nadano insygnia tegoż orderu 2. i 3. klasy.

— Gazeta wiedeńska pisze: *Times* rokuje, że wojna teraźniejsza stanie się powszechną, i mówi między innemi: „Że będzie to mała tylko wojna, „ścieśniona" między Padem i Alpami, że będzie to z pewnością wojna już ostatnia, i że Cesarz Francuzów zajmie się po oswobodzeniu Włoch wyłącznie pielęgnowaniem sztuk pięknych; tak powtarzają sobie polityscy nasi w najlepszej wierze. Przeciw temu przekonaniu trudno walczyć rozumnemi dowodami. Lecz niech nam będzie wolno przytoczyć powody polityczne sprzeczne ze zdaniem tej zresztą szanownej sekty, i wskazać na ważne, codzień ponawiające się pojawy. Europa jest w tej chwili widownią państw rozmaitych, gdzie umysły zaczynają się burzyć mniej więcej, aż pokąd nie wybuchną płomieniem. Teorya nowoczesna, że idee, znamiona charakterystyczne i dążności, jak niemniej i inne abstrakcye są właściwymi czynnikami historyi, i że ludzie szczególni nic nie znaczą, okazała się bezzasadną. Zawikłania obecne są jawnie i niezaprzeczenie dziełem jednego tylko męża, co podbił wolę narodu, którym włada, co wskrzesił entuzyazm oddawna uspiony, i którego charakter osobisty bardziej niż dominujący popęd narodu francuskiego wznieca te wszystkie nadzieje i obawy wstrząsające tak silnie Europą. Przy odjeździe Ludwika Napoleona na widownię boju ocknął się lud w Paryżu z swej otrętwiałości, i wszystko zdaje się na to wskazywać, że naród na szczęście lub na nieszczęście widzi się być popchnięty do wojny, i spiesznie nabrał ochoty do tych usiłowań wojennych, które były niegdyś postrachem Europy. A jeśli tylko walne bitwy mogą zaspokoić chciwość sławy wojennej, tedy wkrótce może Francya sławy tej dostąpić, gdyż mocarz, który „nie mógł się rozbrajać dlatego, że się jeszcze wcale nie zbroił", rozpoczyna kampanię od razu z siłą około 200.000 żołnierza."

O usposobieniu, jakie walka teraźniejsza wywołała w Niemczy, a w szczególności w Austryi, mówi *Times* w dalszym ciągu swej rozprawy temi słowy:

„Od roku 1813 nie objawiły się jeszcze z taką siłą jak teraz usposobienia narodowe, a nawet utrzymują, że ma w tem znaczny udział także i inna niż niemiecka ludność w państwie austryackiem. Wszystkie te szczepy, które pod chorągwią austryacką walczyły już przeciw Napoleonowi, oburzyły się na wiadomość o tej nowej zaczepce francuskiej, a wszelkie prowincyonalne nieporozumienia uśmierzyły się w obec narodowej odrazy i honoru wojskowego."

Malta, 7. maja. Zjechała tu komisya angielska składająca się z pułkownika artyleryi i inżynieryi dla rozpoznania fortyfikacyi na Malcie, które wzmocnione być mają nowemi działami miasto dawniejszych i już zużytych. Codzień spodziewamy się przybycia floty z Kanału. Również i załoga wzmocniona będzie kilkoma batalionami artyleryi i inżynieryi. Zeszłej niedzieli odpłynęły ztąd obydwa okręta liniowe „Conqueror" i „Centurion," pierwszy jak słychać do Neapolu, a drugi do Liworny. Obecnie znajdują się w porcie oprócz okrętu admiralskiego jeszcze tylko okręt trzypokładowy „Princess Royal" i trzy łodzie kanonierskie. Paropływ Lloydy „Imperatore" zawinął tu ze Smyrny i pozostać tu ma do końca wojny teraźniejszej. Żeglugę swoją między Maltą, Messyną i Korfu wstrzymał do czasu nieoznaczonego, i ogłosił to obwieszczeniem z dnia wczorajszego.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Rozprawy na sesyach ciała prawodawczego. — Obostrzenie prasy. — Rozkaz dzienny Napoleona.)

Paryż, 14. maja. Hrabia Persigny nowomianowany poseł w Londynie odpłynął wczoraj wieczór z Calais angielskim parostatkiem do Anglii.

— Pietri, siostrzeniec byłego prefekta policyi odjeżdża w misyi francuskiego rządu do Florencyi, Parmy i Modeny.

— Przy wotowaniu nadzwyczajnego kredytu dla ministeryum marynarki toczyła się pisze *Gaz. wied.*, na sesyi prawodawczego ciała bardzo gwałtowna dyskusya. Stronnicy oszczędności, są prawie gotowi zażądać ścisłej kontroli nad budżetem; rzeczone stronnictwo odwolując się do swych zeszłorocznych protestacyi potępiało to, że żaden jeszcze rok nie upłynął bez nadzwyczajnych wydatków.

— Prefektowie w departementach znowu zaczynają powstawać na prasę z całą surowością. Przed kilką dniami już nakazał prefekt niższej Loiry wszystkim redaktorom dzienników w departemencie umieszczać te tylko depesze telegraficzne, które ogłasza *Monitor*; prefekt departamentu Aveyron zaś nietylko że wydał podobny nakaz względem telegramów, ale oraz zawezwał wszystkie redakcye, ażeby wszelkie ważne wiadomości a nawet prywatne jemu przedkładano i dopóty nieogłaszano, dopóki nieotrzymają na to osobnego upoważnienia. Jeszcze niewiadomo, czy te rozporządzenia wydano za przyzwoleniem nowego ministra.

— *Patrie* ponownie wzywa duchowieństwo, ażeby co do świeckiej władzy Papieża ufało w zamiary Cesarza.

— Jeneralny prokurator w Dijon wydał do podwładnych prokuratorów okolnik z tem wezwaniem, by w teraźniejszych czasach wojennych czuwał ściśle nad prasą, i niedozwalał rozszerzać przesadnych i fałszywych wieści, tudzież by w teraźniejszym wyjątkowym stanie rzeczy kazali uważać na przekroczenia ustnego rozszerzenia wieści niepokojących.

— Kolej żelazną z Marsylii do Tulonu oddano 16go b. m. do użytku publicznego.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Z Genuy wydał Ludwik Napoleon Bonaparte następujący rozkaz dzienny do armii włoskiej:

„Żołnierze!

Stanąłem właśnie na czele Waszem, by Was poprowadzić do boju! Popierać będziemy walkę narodu domagającego się znowu swej niepodległości, i oswobodzimy go od uciemiężenia obcego. Jest to rzecz święta, której sprzyja cały świat ucywilizowany.

Nie potrzebuję wzniecać jeszcze bardziej zapału Waszego. Każde tutaj miejsce będzie dla Was przypomnieniem zwycięztwa. Wzdłuż gościńca świętego (via sacra) dawnego Rzymu skupione są na marmurze napisy, by narodowi przywieść w pamięć jego czyny bohaterskie. Tak samo przeciągając teraz przez Mantuę, Marengo, Lodi, Castiglione, Arcole i Rivoli, znajdziecie inny gościniec święty. Sród tych chlubnych wspomnień zachowajcie tę karność ścisłą, co jest honorem armii. Niezapominajcie o tem, że tu nie ma innych nieprzyjacioł prócz tych, którzy z Wami wojują.

W bitwie trzymajcie się razem i nie występujcie z Waszych szeregów, by jedni drugich wyprzedzać. Nie uwodźcie się zbytnie zapałem wojennym. Jedynie tylko tego się lękam.

Nowa broń palna groźna jest tylko z daleka; nie przeszkodzi temu, by bagnet nie był jak dawniej straszną bronią piechoty francuskiej.

Żołnierze! Starajmy się wszyscy dopełnić obowiązku naszego i połóżmy ufność naszą w Bogu. Ojczyzna wiele się po Was spodziewa! Jakoż od jednej do drugiej kończyny Francyi odbrzmiewają już słowa: nowa armia włoska stanie się godną starszej swej siostry!

Genua, 12. maja 1859. *Napoleon.*"

Belgia.

(Czynności w Izbach.)

Bruxela, 12. maja. Projekt ustawy względem zakazu wyprowadzania koni wywołał w izbie kilkogodzinną debatę odnoszącą się jedynie tylko do koni a nie do stosunków politycznych. Bardzo wielu mowców podawało rozmaite propozycye, między innemi, ażeby konie nie zdolne do wojennej służby, równie jak młode konie do trzech lat wyjęto z zakazu, i t. d. Izba nie uwzględniła żadnej z tych poprawek i wkońcu przyjęła projekt ustawy w całej swojej treści wszystkiemi głosami z wyjątkiem dwóch. Potem przyzwoliła izba suplementarny kredyt w kwocie 200.000 fr. na ukończenie kolumny wzniesionej na pamiątkę kongresu.

Szwajcarya.

(Obwarowanie granic i utrzymanie neutralności.)

St. Gallen, 10. maja. Dziś wyruszył także i ztąd batalion piechoty do kantonu Tessin; pilnowanie granicy wymaga tam całej uwagi jenerała dywizyi Bontems, gdyż tesiński radykalizm występuje bardzo jawnie z swoją sympatyą dla włoskiej rewolucyi. Rząd niewykonał rozporządzenia związkowej rady względem sekwestracyi piemonckich parostatków, które schroniły się do Magadino i Locarno, a nawet nie przeszkadza lombardzkim wychodźcom drukować w Lugano proklamacye z wezwaniem, ażeby w zapleczu austryackiej armii zrewoltować prowincyę Como. Na szczęście przybył Bontems, powściągnął wichrzycieli i sekwestracyę wykonał jak najdokładniej. Związkowa rada wiedząc dobrze jak mało może liczyć na wierność tesyńskich władz, zaopatrzyła jenerała Bontems w najobszerniejsze pełnomocnictwa. Jak pomieniony jenerał w Tesynie, tak samo jenerał dywizyi Ziegler w Genewie, starać się będzie o jak najściślejsze zastosowanie neutralności. Najnowsze zgromadzenie związkowe nietylko potwierdziło jednogłośnie federacyjne oświadczenie neutralności ale oświadczyło się najwyraźniej, że z żadnej strony niedozwoli na jej naruszenie. Wniosek p. Baumgartnera

w radzie stanów: że konwencya, która ma być zawarta względem obsadzenia sabaudzkiej granicy z królestwem Sardynii musi być przedłożoną związkowemu zgromadzeniu nim stanie się prawomocną, został wprawdzie odrzucony, ale dopiero gdy prezydent związku p. Stämpfli zapewnił, że jeżeli czas na to zezwoli, uczyni to rada związkowa w każdym razie.

Włochy.

(Wojska do Liwurny. — Śmierć hr. Sforzy. — Rozporządzenie w Modenie. — Konzulta w Toskanii. — Eskadra francuska w Messynie.)

Piemoncka fregata „Viktor Emanuel“ z 435 podróżnymi i 300 żołnierzami wpłynęła dnia 9. b. m. do portu Liwurny.

— Co do samobójstwa hrabiego Sforzy, o czem nadmieniliśmy niedawno, podaje korespondent dziennika *M. Z.* następujące wyjaśnienie:

Hrabia Sforza z Medyolanu, pierwszy adjutant jenerała Fanti rzucił się w Turynie z okna i natychmiast wyzionął ducha. Utrzymują, że jenerał Fanti nalegał na niego ażeby ze względu na nadwątlone zdrowie ustąpił ze służby. To miało być powodem jego śmierci, gdyż naleganie jenerała, w czem upatrywał rodzaj obrazy honoru, dotknęło go tak mocno, że rzeczonym sposobem postanowił zakończyć swoje życie.

— Modeńskie władze wydały obwieszczenie, według którego wymierzone będą najsurowsze kary za rozszerzanie fałszywych wiadomości o toku wypadków na widowni boju.

— Z Florencyi donoszą pod dniem 11. b. m.: Sardyński komisarz mianował konzultę, która zgromadzać się ma raz na miesiąc.

Messyna, 9. maja. Wczoraj zawinęła tu eskadra kontradmirała Jurien de la Gravière. Bandera admirała powiewa na pokładzie okrętu „Eylau,“ któremu towarzyszą okręta „Napoleon“ i „Impetueuse.“ Eskadra ta wzmocniona będzie pewną liczbą innych francuskich okrętów wojennych, i odpłynie na morze adryatyckie. Podczas żeglugi z Tulonu do Messyny zabrano austryacki okręt kupiecki i odesłano do jednego z portów francuskich.

Niemce.

(Załogi po twierdzach. — Posiedzenie związkowe.)

Frankfurt, 14. maja. Na wczorajszem posiedzeniu związkowego zgromadzenia pod prezydencyą kr. pruskiego posła związkowego barona Usedom, przyjęto wniosek wojskowego wydziału względem zaopatrzenia związkowych twierdz w załogi wojenne. Według związkowej ustawy wojennej, stanąć muszą w twierdzach kontyngensa tworzące załogi wojenne, w ciągu czternastu dni po zawiadomieniu rządów o zapadłej uchwale.

— Ostatniemi dniami jeszcze czytano po rozmaitych dziennikach, że na przyszłem posiedzeniu zaproponuje Bawarya wystawić związkowy korpus obserwacyjny nad Renem. Domniemywania tego rodzaju były jednak bezzasadne. Hanower zaś wniósł rzeczywiście na wczorajszem posiedzeniu taki projekt z tym dodatkiem, ażeby zamianowano naczelnego wodza związkowego. Dotąd jeszcze niepowzięto żadnej uchwały co do wniosku Hanoweru. Prusy wydały pisemne zastrzeżenie przeciw wnioskowi i jego przyjęciu w duchu znanego okólnika pruskiego z dnia 29. kwietnia. Wniosek niedoznał żadnego uzasadnionego oporu, ale związkowy rząd oświadczył, że poprzednie porozumienie się z Prusami względem przyjęcia zaprojektowanego środka, byłoby bardzo pożądane.

Jakkolwiek bądź wypadnie ta sprawa u związku, niepodlega żadnej wątpliwości, że wniosek Hanoweru uczynił w Wiedniu bardzo dobre wrażenie.

Dania.

Ministeryalny *Dänische Korresp.* zapewnia ponownie, że jak potąd nietylko nie ma żadnego przymierza z Francyą ale nawet nie toczą się żadne negocyacye w tej mierze.

Grecya.

(W. książę do Petersburga.)

Ateny, 7. maja. Wielki książę Konstanty odstąpił od zamiaru pielgrzymowania do Jerozolimy i dziś udał się w podróż do Petersburga.

Elpis utrzymuje, że W. książę doradzał Grecyi starać się o zachowanie jaknajściślejszej neutralności i niedopuszczać się żadnej nieroztropności; miał nawet radzić, ażeby słowa jego nie chowano w tajemnicy.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Lwów, 20. maja. C. k. radca legacyjny i konzul jeneralny w Lipsku p. de Grunner, dowiedziawszy się telegrafem o pożarze Brodów, zawiązał przy współdziałaniu kilku tamtejszych kupców komitet wsparcia nieszczęśliwych pogorzelców i wydał w tym zamiarze odezwę.

Z urządzonych w ten sposób składek wpłynęło do tej chwili przeszło 2000 talarów tudzież kilka pak odzieży, które wysłano już na miejsce swego przeznaczenia. Oprócz tego należy się jeszcze i dalszych podobnych spodziewać zasiłków.

Cały kraj biorąc tak żywy udział w nieszczęściu Brodów przyjął z wdzięcznością ten wspaniałomyślny dowód dobroczynności zagranicznej, a z wyrazem najczulszej podzięki spieszymy podać go do publicznej wiadomości.

Tryest, 17. maja. Od wczoraj zawiesiło towarzystwo Lloyda wszystkie żeglugi. — Bank narodowy dozwolił deputacyi giełdy zaliczkę w kwocie 1 miliona na rozpoczęcie nadzwyczajnego eskontowania. Wczoraj po południu ukazała się eskadra francuska pod Wenecyą.

Medyolan, 14go maja. *Gazetta uffiziale* ogłasza warunki pożyczki na 75 milionów. Z tego przypada na Lombardyę 45, na Wenecyę 30 milionów. Kurs emisyjny jest 70. Wpłaty mają być uiszczane w srebrze, amortyzacya nastąpi w srebrze al pari w 25 latach. Pierwsze losowanie będzie w roku 1862. Całą pożyczkę rozłożono na gminy z uwzględnieniem właścicieli gruntów, kapitalistów, kupców i fabrykantów. Pierwsza rata ma być wpłacona 30go czerwca. Kupony płatne są i za granicą.

Paryż, 17. maja. Monitorowi donoszą z Alessandryi z 16go b. m.: Deszcz pada tu bez ustanku, mimo to zajęły wojska wszystkie stanowiska, jakie wyznaczył im Cesarz. Główna kwatera jego jest jeszcze w Alessandryi.

Drezno, 15. maja. Ich Mość Królestwo Pruscy przybyli tu właśnie z Wiednia, i zabawią kilka dni w naszej stolicy.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. maja.

Hotel rosyjski: PP. Munter Hermann, z Wahiowa.

Hotel europejski: Starzyński Boj., z Derewni. — Wszelaczyński Leon, z Tarnopola.

Hotel Langa: Springenfeld Piotr, c. k. jenerał-major, z Brodów. — Cybulski Hen., ces. ros. podpułkownik z Sądowej wiszni. — Wojczyński Alfred, z Tuligłów. — Linz Józef, c. k. ferwalter, z Tarnopola. — Hr. Pallfy Leop., c. k. rotmistrz, z Wiednia. — Kunberger-Adolf, c. k. nadlekarz, z Żółkwi.

Hotel angielski: Maniawski Władysł., z Ureczka. — Bromirski Erazm, z Tarnopola.

Hotel krakowski: Łokuciejowski Ludwik, z Żółkwi.

Do Leszczyńskiego: Hankiewicz Leon, z Szczerczyka.

Do domu zajezdnego nr. 179²/₄: Dobrzański Eug., z Milatyna.

Do pomieszkania prywatnego: Kohl Adolf, c. k. radzca namiestnictwa, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. maja.

PP. Hr. Burganini Hen., do Brodów. — Glixelli Teod., do Chodorkowiec. — Święcicki Ign., do Gołogór. — Czacki Michał, do Truskawca. — Brodzki Henr., do Jaślan. — Dylewski Mar., do Rolowa. — Koziebrodzki Fel., do Hlibowa. — Hr. Rzewuski Hen., ces. ros. radzca państw, do Krakowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.09	+ 11.9°	87 9	północny sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325 82	+ 18 8°	50 0	półn.-wsch. „	„
10. god. wiecz.	325.61	+ 14.2°	72.3	wschodni „	„

Przeglad

spostrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w miesiącu kwietniu 1859.

Średni stan barometru był 324.'''116 miary paryskiej przy temperaturze 0.

Najwyższy 329.'''96 dnia 7. zrano.

Najniższy 318.'''54 dnia 14go zrana.

Średnia temperatura była + 7.°53 R.

Najwyższa + 20°.8 dnia 22go w południe.

Najniższa — 3°.1 dnia 2go zrana.

Średnia wilgoć powietrza wynosiła 79.34 pr. C.

Największa 93.4 dnia 27. zrana.

Najmniejsza 1.49.3 dnia 23go w południe.

Całkiem pogodnych dni było 1, mało pochmurnych 1, mocno pochmurnych 22, całkiem posępnych 6; mgła była w 1, mróz w 9 dniach; burza piorunowa w 1 dniu, a to dnia 23go po południu.

Śnieg i deszcz padał w 20 dniach, a to śnieg w 2 dniach; wysokość niestopionego śniegu wynosiła 3'''; cała wysokość stopionego śniegu i deszczu 23.'''77.

Wiatr dzielił się w następujący sposób: półn. 25, półn.-zach. 9, zach. 38, połud.-zach. 6, połud. 10, połud.-wsch. 2, wsch. —, półn.-wsch. —, siła jego była w ogóle mierna.

Według toku codziennych środków różnych instrumentów okazuje się następujący przegląd: codzienny średni stan barometru podniósł się z 324.'''600 dnia 1go na 328.'''570, dnia 2go do 4go spadł na 323.'''993, po dzień 7go podniósł się na 328.'''583, spadł również szybko znowu, a mianowicie po 14go na 318.'''963, podniósł się dnia 19go na 324.'''877, spadł po 23im na 321.'''913, podniósł się potem 26. na 327.'''587 i spadł znowu d. 29. na 323.'''873. Codzienna średnia temperatura powietrza podniosła się z + 0°43 dnia 2go na + 9.'''53, dnia 10go spadła z małemi chwiejnościami na + 3°.73 dnia 18go, podniosła się nagle dnia 20go i osiągnęła dnia 22go + 16.20, spadła już następującego dnia i chwiała się przez resztę miesiąca między + 9°.67 i 8°.43, ale dnia 29go osiągnęła + 11°.80. Nacisk wyziewu podniósł się z 1.'''46 dnia 3go na 3.'''57, dnia 9go i 15go spadł na 2.'''16, podniósł się odpowiednio temperaturze dnia 20go, wzniósł się dnia 22go na 5.'''16, a potem chwiał się między 3.'''55 i 4.'''40 dnia 29go. Średnia wilgoć powietrza zmniejszyła się z 90 27 pr. C. dnia 4go i 6go na 69.30, podniosła się do 14go na 87.90, zmniejszyła się po 22go na 66.83, dnia 26go osiągnęła 89.10 i nie spadła już niżej 80 pr. C. Panu-

jący z początku miesiąca wiatr półn. obrócił się dnia 7go na zach., i z tego kierunku wykręcił się aż dnia 20go na południowy, zmienił się dnia 24go znowu na północny, poczem chwiał się między tym i zachodnim kierunkiem. Śnieg padał tylko dnia 1go i 3go; deszcz był w całym miesiącu jednako podzielony. Ozonometr spadł z 9.83 dnia 1go, na 7.23 dnia 6go, podniósł sie dnia 15go na 9.60, poczem chwiał się między 8.50 dnia 22go i 6.33 dnia 29go. Elektryczność powietrza spadła z 4 0 dnia 2go na 0.5 dnia 12go, podniosła się dość jednostajnie na 4.8 dnia 23go, i wzniosła się z małemi chwiejnościami na 6.0 dnia 30go, podczas gdy elektryczność ziemi chwiała się w pierwszych 12 dniach między 0 i 1.5, dnia 13. wzniosła się na 2.0, i z małemi chwiejnościami osiągnęła dnia 23go 5.0, a po 30ym wzniosła się na 55.

Kurs lwowski.

Dnia 19. maja.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	64	6	75
Dukat cesarski	„ „	6	69	6	81
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	46	11	69
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	19	2	25
Talar pruski	„ „	2	17	2	23
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	81	71	82	39
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	59	31	60	16
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	61	93	62	93

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 19. maja.		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po		82	—
„ dawał „ „ 100		81	50
„ żądał „ „ 100		—	—
Wartość kupona od 100 zlr.		1	61

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 19. maja

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. 54.80 Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 63.70. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 58.40; po 4½% za 100 zł. 49.50; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zl. 36.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zl. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. 112.60. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zl. —.—; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zl. — —; po 2% za 100 zł. —.—; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zl —.—; po 4½ za 100 zl — —; po 4% za 100 zł — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 61.50; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii —.—; Galicyi 59.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 710.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 131.80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1540; towarzystwa kolei żelaznej państwa 201.10; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. 118.20.; kolei Cisy po 200 zlr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 zlr. 343.—; Lloyda w Tryeście po 500 zlr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. 94.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 74.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. — —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 85 —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 127.40. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty 127.50. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 111.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 144.80. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 57.55. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.80, dukaty ces. pełnej wagi 6.78, korony 19.96, półkorony —.—

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 17. maja.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	55.50	56 —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	63.20	63 40
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	58.75	59.—
dtto. „ 4½% za 100 zł.	50.50	51.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	260.—	265.—
„ 1839 „ 100 „	111.—	113.—
„ 1854 „ 100 „	98.25	98.50
Renty Como po 42 lir. austr.	12.—	12 50
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	89.—	90.—
Węgier	60.—	61.—
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii	58.—	59.—
Galicyi	58 —	59.—
Bukowiny	57.—	57.50
Siedmiogrodu	56.50	57.50
innych krajów koronnych	75.—	85.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	700.—	702.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	132.50	132.60
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	455.—	460.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1532 —	1535
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	198.—	199.—
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	86.—	86.50
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	115.—	115 50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	67.—	68.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	335.—	338.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	160.—	170.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	93.—	94.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	90.—	91.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	76.—	77.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.—	99.50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	74.—	74.50

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	85.—	85 50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zl. mon. kon.	90.—	91.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	68.—	70.
Salma 40 „ „	32.—	34.—
Palfiego 40 „ „	30.—	32.—
Clarego 40 „ „	31.—	33.—
St. Genois 40 „ „	30.—	32.—
Windischgrätza 20 „ „	18.—	20.—
Waldsteina 20 „ „	20.—	22.—
Keglevicha 10 „ „	10.—	11.—

Na 3 miesiace.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	125.50	126.—
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	125.50	126.—
Hamburg za 100 marko banku 2¾%	110.50	111.—
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	143 —	143 50
Paryż, za 100 franków 3%	57.50	57 70

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	6 zł.	78 cen.	6 zł.	80 cen.
Korona	19 „	80 „	19 „	85 „
Napoleondor	11 „	70 „	11 „	72 „
Rosyjski imperyał	11 „	80 „	11 „	82 „

KRONIKA.

(Pożar.) Dnia 10go b. m. powstał pożar w Bolechowie, w obwodzie stryjskim, w magazynie tamtejszego fabrykanta skór Ozyasza Sl., i zgorzał jego dom ze wszystkiemi budynkami przybocznemi, a prócz tego magazyn żelaza Abrahama G. i szpiklerz. Przyczyna pożaru niewiadoma dotąd.

— (Największy komin na świecie) jest jak dotąd w chemicznej fabryce p. Charles Tennant et Comp. w Glasgowie. Zabudowania tej fabryki produkującej kwas siarczany, sodę, mydło itd. zajmują przestrzeń 16 angielskich morgów, a główny komin fabryki ma wysokości 435 stóp nad powierzchnią ziemi, czyli 450 stóp licząc od fundamentu. W ciągu bieżącego roku przewyższy tego olbrzyma inny komin, który wznoszą już w chemicznej fabryce p. Józefa Townsend w Glasgowie, gdyż ten liczyć będzie 480 stóp wysokości nad powierzchnią ziemi, i ma być ukończony w sierpniu b. r.; dotąd wzniesiony już jest do połowy. Paryska wystawa z 1855 roku przyznała medal p. Townsend za wyroby w jego fabryce; między innemi wyszczególniają się sztuczne środki nawozowe (mameres), które nowszemi czasy zaprowadzono także i w Niemczy.

— (Przylądek Bovbjerg.) Jednym z najciekawszych, ale dla żeglarza najniebezpieczniejszych punktów Jütlandyi jest przylądek Bovbjerg. Fale morskie uderzają tu za zwyczaj tak gwałtownie o wybrzeże, że podkopują tę stromą, kilka set stóp wysoką górę, i co roku odrywają się znaczne jej części. Podług sprawozdania, jakie podaje radca stanu Trop w ostatnim zeszycie swych statystyczno-topograficznych opisów znikła już z tej góry kolumna, która wzniesiono na pamiątkę odwiedziny Fryderyka VI., i postawiono teraz nową z granitu dalej na wschód. Mieszkańcy nadbrzeżni zanieśli teraz prośbę o opuszczenie podatków, ponieważ morze odrywa im co roku znaczne pasma gruntów. Przytem panuje także szczególny prąd zachodniego wiatru u stóp Bovbjergu, który ptactwo przelatujące ponad górę podrywa tak gwałtownie. że dopiero w znacznej wysokości może lecieć dalej, gdy przeciwnie z samego szczytu góry można najspokojniej przypatrywać się wzburzonemu morzu.

— (Wyroby z papieru.) Listy podróżnych z Japonii opowiadają dziwa o tamtejszych wyrobach papierzanych. Z papieru robią Japonowie materyę, której trudno rozróżnić od najlepszego safianu; z papieru wyrabiają za pomocą laku walizy, siodła, teleskopy, doskonałe nieprzemakające surduty, chustki do nosa i ręczniki. Wewnętrzne ściany po domach są po największej części z papieru, i z papieru nakoniec ukręca kupiec japoński w kilku sekundach szpagat do wiązania swoich towarów, który co do mocy nie ustępuje wcale naszemu. Słowem, papier odgrywa w Japonii bardzo wielką rolę, i przezorne matki zastrzegają wyraźnie w ślubnych kontraktach swych córek, ile papieru muszą mieć do dyspozycyi, by mogły prowadzić przyzwoite gospodarstwo.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.